

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

63. Christianae Eccl. mores Magno fiuctu Sinis enatrat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

62.
Pechinum
redire parat
Riccius vi-
dens dona-
tua Regi
plac.

63.
Nanchini
apertè Chri-
stum præd.

63.
Christiane
Eecl. mores
Magno fu-
ctu Sinis e-
natat.

seruet: illic dum custodiuntur sollicitè pauci ad ea spectanda, & factæ imagines prostratione corporis, & odorum vaporazione honorandis admissi sunt. Fauit tamen sententiæ Riccij maiorem in modum tam frequens Nanchini eorum spectaculum, & admiratio: ita enim supremis aula illius Mandatinis probata sunt, vt affirmarent Regi placitum, hortarenturque Riccium ad iterandum iter, nec fore illi, tametsi æterno, Pechini difficiles ad Regem accessus, cessante iam belli tapouci quæ olim eum excluderat suspiciosa causa, quibus ille ardentè instinctus, metûque insuper, ne quem Nanchientium Eunuchorum, vt est genus id auarum & perfidum subiret cupido, Regis gratiæ exclusu Patribus delatione munerum captandæ proficisci Pechinum maturauit; ac dum Cataneus rediret quem Macaum mittebat curando sibi viatico, & aliquibus ex Europa donis ad parandum sibi ad Regem aditum; nefas sibi putauit otiosi, sed procerum vsus beneuolentiæ, & securitate habitationis, Christum cœpit apertè prædicare ac frequentari ab auditoribus, eius claritudine exempli doctrinæque excitis. In iis digni sunt mandandæ in posteros prærogatiua memoriæ, qui ius primigenium Sinenlis Ecclesiæ suscepto baptismo occuparunt. Erant in ea familia Cin, inter militares factis & maioribus insigni; familia capæ annorum septuaginta senex, cum filiis, nepotibus, eorum vxoribus, & affinium turba idolis pertinacissimè addictus. Verum vbi Deo miserante in Riccium incedit, audiuitque de Deo perpauca suos omnes ad eum ampliùs audiendum, & percipiendum intelligentius deduxit, demptis feminis, quas verat mos patrius ab vilo vitorum præterquam a maritis, & parentibus conspici, à quibus fidei arcana edoctis, cum essent eruditæ, omnes simul, eorûmque famuli solenni baptismo tincti sunt. Senex Cin Paulus sacro ex fonte nomen duxit; maximus natus filiorum Martinus, tantis diuinitus vniuersi virtutum opibus cumulatus vt earum magis quam temporis titulo primas in illa Christianitate promeriti fuerint. Saluatoris effigiem qua illos donauerat Riccius, elegantè ornato decorarunt, & metati sunt ei sacellum domi, vbi factis operabatur sapius, ad piam mulierum consolationem, quæ secessu perpetuo tenentur: vicissim illi Riccium, simulachrorum numero sane grandi donarunt flammis absumendo, quorum partem monstruosa vel polibra specie singularem, Macaum transmisit, vbi cum multa gratulatione, & lachrimis iucundo spectaculo fuere tanquam primitiu. Spolia subactæ Nanchini idololatriæ. Secuti sunt nascentis illic Ecclesiæ partus primos, Riccij opera complures, quos Pechinum iturus, in Christo educandos sociis reliquit, cum illustri existimatione Christianarum rerum, maximè apud Literatos vt qui noissent illas iusto pretio æstimare. Ad hoc illis prolixè ac sapius narrabat de Xenodochiis, publicis pauperum domibus, nosocomiis etiam insanabilium, imo & pestis & elephantia ictorum: de paedotrophiis, ad alendos matrum inopum fetus; de peregrinorum, vndecumque nati, hospitiiis largoque ad hæc,

& talia Christianorum, non modo sumptu, verum & benigna piâque opera etiam procerum, summæque nobilium, commodantium per se tam sanctis Ministeriis famulam sine fastu, & nausea manum: addebat de Ordinum religiosorum, sanctimonia & virtute, opponebatque illos cum gente impurissima Bonziorum. Postremò censebat animorum opes Christianis omnibus communes, dies per annum multos Dei cultui festos; conciones à doctis, & sanctis hominibus ad omnem virtutem, psalmos, preces, sacrorum celebrationem, noxiorum dogmatum cautionem sagacem & sedulam, ut fas nemini esset quicquam in Typos & lucem mittere nisi ab eruditis censoribus publicè approbatum. Habebant & loco prodigij Sineses Monogamiam Christianam, qua Reges quoque vellent nolent oportebat, vna esse vxore contentos, sterili licet, & prolis defectu regnum aut sanguinem Regium extinctura: qua lege Literati nullam ægrius concoquant, nulla (quod crebro meminit Riccius) à Christi fide, sibi alioqui maximè probata, violentius aueruntur. Putant enim naturæ præcipientis effatum esse quod iis Mentius, ipsorum post Confusum Princeps Philolophus tradidit, perpetuandam vnicuique maiorum suorum memoriam in successione posterorum, esseque ingratißimum patrieidam, qui nolens suscipere liberos, maiores suos in seipso extinguit vniuersos, quorum nulla est vita nisi quam erant in suis nepotibus victuri: in quibus tota iterum gignitur, renasciturque familia. Prætervectis hunc scopulum, superest haud minus difficilis; publicæ nimirum infamiæ, cum prolem optatam consecuti, si Christo dare nomen volunt, vxores dempta vna coguntur ad suos remittere, nullius culpæ reas. Admirationi denique Sinis erat, Sacerdotum innumerabilium castitas, Hierarchici Ordinis compositissima series, & suis ab summo distincta gradibus Dei vnus in tertis Vicario, cuius illis supremam dignitatem maiestatemque Riccius explicabit, nullo cuiquam, nisi electionis diuinæ titulo possidendam, in quo sibi fuisse propositum significat, ut compararet eorum animos ad legationem à summo Pontifice optandam, & scirent quanta veneratione deceret illam excipere. Sic ait, vtraque in aula tam assidua est in ore omnium etiam Ethnicorum summi Pontificis excellentia & potestas, vix ut in Europa credi possit, Sinis certò certius persuasus, tam sacra hominem suffragatione ad eam potentiam euectum, non posse esse nisi sanctum, & sunt ab iis editi de hac re libri, cum sublimi laude Pontificiæ maiestatis, quæ in Cosmographica item à Patre (seipso videlicet) descripta tabula, multis locis ex occasione celebratur. Ita Riccius ipse.

Iam ad Cataneum redeamus quem anteuertent Macaum literæ, de felicissimo Nanchinum urbem regiam ingressu fidei, & expectatio in futurum ingens: subsidij tamen cuius causa Cataneus Macaum ierat, euerfa naufragijs Lusitanorum re colligi ferè nihil potuit, nec sinebat sancta operatorum prudentia, obolum aut orizæ granum à Sinis

B b

64.
Mentij Philo-
sophia Ide
polygam. pe-
stilis,